

Liite 2

Kiusaaminen

Konfliktit ja erimielisyydet ovat väistämättömiä ihmisten välisessä toiminnassa – näin myös koululuokassa oppilaiden kesken. Välienselvittelyt eivät sinänsä ole paha asia, vaan niillä on myös kehitykselliset tehtävänsä. Näissä tilanteissa opitaan esimerkiksi tunnistamaan itseään ja hallitsemaan erilaisia tunteita, selvittämään riitoja ja sopimaan niitä. Oppilaat myös kiusoittelevat ja hännäyvät toisiaan erilaisissa tilanteissa. Jotkut näistä tilanteista kiusoittelevan kohde tulkitsee leikiksi, jotkut asiat ja teot loukkaavat ja satuttavat. Nämä tilanteet ovat kuitenkin yleensä hetkellisiä ja niiden kohteeksi joutuvat nuoret vaihtelevat. Ne ovat eri asia kuin yhden nuoren systemaattinen kiusaaminen.

Koulukiusaamisella tarkoitetaan sitä, että joku oppilas joutuu toistuvasti ja jatkuvasti saman tai muiden luokkien oppilaiden kiusaamisen kohteeksi. Kiusaajia voi olla yksi tai useampia. Kiusaaminen voi olla esimerkiksi tönimistä, lyömistä, haukkumista ja pilkkaamista, yksin jättämistä, ilkeitä puheita takanapäin tai mitä tahansa sellaista toimintaa, jolla pyritään vahingoittamaan tai loukkaamaan toista. Se merkitsee usein myös uhrin eristämistä luokan, ryhmän tai virtuaaliryhmän sosiaalisesta kanssakäymisestä.

Kiusaamisesta ei ole kysymys silloin, kun kaksi tasaväkistä oppilasta riitelee tai tappelee keskenään. Kiusaamista eivät myöskään ole satunnaiset, milloin keneenkin kohdistuvat hyökkäykset tai huutelut. Kiusaajan ja kiusatun välillä vallitsee voimasuhteiden epätasapaino niin, että kiusattu on puolustuskyvytön hyökkääjään nähden. Kyvyttömyys voi johtua kiusatun fyysisestä heikkoudesta tai jostakin muusta syystä. Joskus voimasuhteiden epätasapaino syntyy siitä yksinkertaisesta syystä, että kiusaajia on monta.

Kiusaamaan ryhtyessään kiusaaja ei välttämättä ole suuttunut uhrille mistään erityisestä asiasta, hän ei välttämättä ole edes aggressiivisessa tilassa. Kiusaaminen ei useimmiten myöskään ole reaktio siihen, että uhri sanoo tai tekee jotain kiusaajaa erityisesti suuttuttavaa, vaikka kiusaaja saattaakin puolustautua väittämällä niin. Kiusaaminen muodostuu pikemminkin tavaksi, jolla kiusaaja dominoi uhriaan ja varmistelee asemaansa toverijoukossa.

Kiusaajan ja kiusatun välillä vallitsee voimasuhteiden epätasapaino niin, että kiusattu on puolustuskyvytön hyökkääjään nähden. Usein kiusatusta oppilaasta ei päällepäin näe, miltä nämä tilanteet hänestä tuntuvat. Sisällä saattaa kuitenkin myllertää isoja tunteita pettymyksestä ahdistukseen ja vihasta arvottomuuteen.

Koulukiusaamistapauksissa on tyypillistä, että aikuiset eivät aina huomaa väkivaltaisia tilanteita tai kiusaamista – sen sijaan oppilaat tietävät asiasta. Nuorten maailma on usein aikuisilta suljettu. Vain noin puolet kiusatuista kertoo asiasta jollekin. Nuoret kertovat kiusaamisesta usein mieluummin toiselle nuorelle kuin aikuiselle. Lähde:

<http://www.mll.fi/kasvattajille/kiusaaminen/maarittely>